

Norges forskningsråds styre

Dato Torsdag 4.februar 2021, kl. 10:00 – 16:00

Sted Virtuelt møte (Teams)

Tilstede:

Hilde Tonne - leder
Kenneth Ruud – nestleder
Jan Magnus Aronsen
Eli Aamot
Mette Halskov Hansen
Pinar Heggernes
Kirsti Hjemdahl
Tomas Kåberger
Karianne Melleby
Eimund Nygaard
Lars Harry Vorland
Eirin Isaksen Winsnes
Vemund Riiser

Forfall:

Tilstede fra Forskningsrådet:

Anne Kjersti Fahlvik, fungerende administrerende direktør
Fridtjof Unander, områdedirektør Bærekraft og grønt skifte
Jesper W. Simonsen, områdedirektør Samfunnsutvikling og digitalisering
Kristin Danielsen, områdedirektør Internasjonalisering og forskningssystemet
Yves Boulmer, områdedirektør Analyse og porteføljestyling
Tove Karin Stølen, områdedirektør Virksomhetsstyring og teknologi
Cathrine Torp, områdedirektør Kommunikasjon og brukeropplevelse
Randi Søgner, stabsdirektør
Trine Tengbom, internrevisjonen
Tobias Ellingsen, referent

Stig Slipersæter, Sak S 05.1 / 05.2
Philip Lorentzen, Sak S 05.1 / 05.2
Torben B. Vad, DAMVAD Analytics, Sak S 05.1
Mikkel Skjoldager, DAMVAD Analytics, Sak S 05.1
Salil Gunashekar, Rand Europe, Sak S 05.1
Emily Gloinson, Rand Europe, Sak S 05.1
Fay Dunkerley, Rand Europe, Sak S 05.1
Tobias B. Strøm, Sak S 05.2
Bjørn Tore Kjellemo, Sak S 05.2
Rune Vistad, Sak S 05.2
Petter Helgesen, Sak S 06
Frode Georgsen, Sak S 08
Svein Olav Nås, Sak S 08
Johannes W. Løvhaug, Sak S 09

Sak S 01/21 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak S 02/21 Godkjent referat fra styremøte 8/20, 4.12

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak S 03/21 Spørsmål om habilitet

Vedtak: *Ingen inhabile styremedlemmer.*

Sak S 04/21 Orienteringer**1. Saker besluttet av styreleder**

Skriftlig orientering om Justering av timegrunnlag for beregning av honorarer til Klageutvalget.

2. Muntlige

Karianne Melleby fra StartupLab ble introdusert som nytt styremedlem.

Anne Kjersti Fahlvik orienterte kort om følgende saker:

- Forskningsrådet har gått gjennom tiltak som ble innført i 2020 i tilknytning til pandemien og vurdert i hvilken grad de skal videreføres i 2021. Tiltakene videreføres i hovedsak i 2021. Viktige tiltak er økt statsstøtte til bedrifter og fleksibilitet i godkjenning av endringer i planer for gjennomføring av prosjekter.
- Forskningsrådet har gitt innspill Kunnskapsdepartementet (KD) om nye tiltakspakker rettet mot forskning og innovasjon.
- Det har vært god mediedekning av beslutninger om tildeling i desember.
- Pågående debatt om søknadsbehandling av forskerprosjekter der Forskningsrådet har forsøkt å belyse saken med faktaopplysninger om søknadsbehandlingen. Det planlegges en rundebordskonferanse med forskere og institusjonene i mars om søknadsbehandlingen.

3. Skriftlige fra administrasjonen

- Innspill til KD - forslag om tiltakspakker for å avhjelpe konsekvenser for nærings- og samfunnsliv
- Endelig fordeling av årets budsjett 2021
- Grønn plattform – status
- Reduksjon av klimagassutslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel
- Overlevering av BarnUnge21-strategi
- Erfaringsutveksling med andre forskningsfiansører om bruk maskinlæring og kunstig intelligens
- Forskningsrådets oppfølging av 12 institutter utenfor grunnfinansieringssystemet

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning.*

Sak S 05/21 Innspill til Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (LTP)

Anne Kjersti Fahlvik innledet kort om Forskningsrådets arbeid med innspill til LTP. Dette er et viktig strategisk arbeid som blir en gjennomgående sak på styremøtene i 2021. I denne saken legges foreløpige funn fra en fremtidsanalyse og problemstillinger knyttet til internasjonalisering frem for diskusjon.

Damvad Analytics og Rand Europe har fått i oppdrag å gjennomføre en fremtidsanalyse som skal identifisere trender, mulige scenarier, satsingsområder og utviklingsbehov for norsk forskning og innovasjon, som kan brukes i arbeidet med innspill til LTP. Salil Gunashekar fra Rand Europe og Torben Vad fra Damvad Analytics presenterte arbeidet og foreløpige funn fra analysen.

Styret mente at analysen var et godt utgangspunkt for diskusjon om prioriteringer i LTP og styret ønsker å være involvert i det videre arbeidet. Styret diskuterte de foreløpige funnene som ble lagt frem og gav innspill til det videre arbeidet med fremtidsanalysen. Styret påpekte at det er viktig at analysen kan utfordre prioriteringsbildet i nåværende LTP og Forskningsrådets strategi. Styret forventer at analysen kan bidra til å belyse hvordan Norge kan få til en grønn omstilling og hvordan radikale teknologiskift kan påvirke utviklingen.

Kristin Danielsen innledet til diskusjonen om internasjonalisering. Nåværende LTP er svak på internasjonalisering og dette må komme tydeligere inn i neste LTP. Regjeringens EU-strategi skal lanseres i 2021 og Forskningsrådet er bedt om å gi innspill til denne. Diskusjonen i styret vil brukes i begge disse prosessene. Rune Vistad presenterte kort viktige problemstillinger knyttet til Norges deltakelse i europeisk forskningssamarbeid. Kristin Danielsen presenterte kort perspektiver knyttet til samarbeid med viktige enkeltland i Europa, nordisk samarbeid og multi- og bilateralt samarbeid med land utenfor Europa.

Styret diskuterte ulike former for internasjonalt samarbeid og viktigheten av at dette adresseres i LTP. Styret påpekte at helhetlig porteføljestyling vil bidra til at internasjonalt samarbeid integreres bedre i og sees mer i sammenheng med Forskningsrådets nasjonale investeringsvirksomhet.

Vedtak: *Styret ber om at arbeidet med innspill til Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning videreføres med utgangspunkt i de fremlagte notatene og de momenter som fremkom i møtet.*

Sak S 06/21 FRIPRO – Søknadsprosess og søknadsomfang

Fridtjof Unander innledet i saken som er en oppfølging av sak S 138/20 om økt tildelingsramme for Forskningsrådets satsing på banebrytende forskning (FRIPRO). Saken er også knyttet opp mot pågående mediedebatt om søknadsbehandlingen i Forskningsrådet. Petter Helgesen presenterte prinsipper for og hovedpunkter i behandlingen av søknader om forskerprosjekt. Han presenterte også endringer ifra prosessen fra 2020 til 2021 og arbeidet med videreutvikling av søknadsevalueringprosessen.

Styret diskuterte erfaringer med søknadsbehandlingen i 2020 og den pågående mediedebatten. Styret legger vekt på kvalitet og åpenhet i alle ledd av prosessen, og påpekte at endringer i søknadsbehandlingen må ses i sammenheng med ressursinnsats. Styret ønsker

at Forskningsrådet kontinuerlig videreutvikler prosessen og at evt. større endringer vurderes innen 2022. Styret ber Kenneth Ruud, Jan Magnus Aronsen og Kirsti Hjemdahl om å følge administrasjonens arbeid på området fremover.

Vedtak: *Saken følges opp i tråd med styrets diskusjon og innspill i møtet.*

Sak S 07/21 Revisjonsplan 2021

Trine Tengbom presenterte saken for styret. Revisjonsplanen er mer detaljert enn tidligere. Internrevisjonen har lang erfaring med revisjon av Forskningsrådet og ønsker å bruke opparbeidet kunnskap til læring for organisasjonen. Planen inneholder derfor bekreftelsesrevisjoner og flere aktiviteter knyttet til rådgivning. Fremtidige planer vil inneholde flere bekreftelsesrevisjoner.

Eimund Nygaard, som leder av styrets revisjonsutvalg, kommenterte på planen og påpekte at det var foretatt en prioritering basert på knappe ressurser. Revisjonsutvalgets vurdering var at planen hadde en bra balanse mellom revisjon og rådgivning og de anbefalte at styret godkjente planen. Styret diskuterte de ulike aktivitetene i planen og hvilke områder det er særlig viktig at internrevisjonen prioriterer i 2021.

Det ble stilt spørsmål om IT-sikkerhet er et område som skulle vært høyere prioritert i planen, og bad om en egen sak fra ledelsen i 2021 om Forskningsrådets arbeid med IT-sikkerhet. Styret påpekte at IT-sikkerhet må vurderes som et område internrevisjonen skal prioritere høyere i kommende år. Det ble også stilt spørsmål om planen burde inneholde en revisjon av habilitet i søknadsbehandlingen. Det ble forklart at det var ett av revisjonsområdene som var nedprioritert i 2021, men at det stod på planen for senere år. Etter disse avklaringene støttet styret prioriteringene i revisjonsplanen.

Vedtak: *Styret gir sin tilslutning til Revisjonsplan 2021.*

Sak S 08/21 Midtveisevaluering av to sentre under FORINNPOL

Anne Kjersti Fahlvik innledet kort om Forskningsrådets satsing på forskning om forskning og innovasjon. Dette er et felt hvor det er krevende å få finansiering og hvor Forskningsrådet også er en bruker av forskningen. Frode Georgsen og Svein Olav Nås presenterte saken og la vekt på at dette er en midtveisevaluering knyttet til videreføring av to sentre. Prosessen for evalueringen og resultatene fra denne ble lagt fram. Administrasjonen ønsker å komme tilbake til styret med en egen sak om substansen i forskningen og resultater fra denne.

Styret støttet anbefalingen om å videreføre finansieringen av sentrene. Styret diskuterte også hvordan Forskningsrådet kan være i god dialog med sentrene for å nyttiggjøre seg resultater fra forskningen i Forskningsrådets arbeid. Styret ønsker at relevante resultater blant annet brukes i arbeidet med innspill til langtidsplanen.

Vedtak: *Styret beslutter videre finansiering av R Quest og OSIRIS gjennom de siste 3 årene av funksjonstiden i henhold til eksisterende planer. Det legges til grunn at sentrene følger opp de anbefalinger for videreutvikling av arbeidet som er påpekt av ekspertpanelet.*

Sak S 09/21 Humaniora-optimaliseringsmidler – endrede kriterier

Yves Boulmer introduserte saken. For å få best mulig effekt av optimaliseringsmekanismen for humaniora i desember-2020-tildelingen foreslår administrasjon å finansiere fem støtteverdige humanioraprojekter som er identifisert utenom reservelistene, samt at alle prosjektene som får bevilgning over optimaliseringspotten fullfinansieres. Saken fremmes for styret da forslaget er et avvik fra tidligere vedtatte retningslinjer.

Styret fant at forslaget er en god måte å støtte opp under opptrappingsplanen for humaniora.

Vedtak: *Styret slutter seg til forslaget om å finansiere støtteverdige prosjekter hentet utenfor reservelistene.*

Finansieringsgraden i optimaliseringspotten for humaniora endres i søknadsbehandlingen 2020 fra 75 til 100 prosent.

Sak S 10/21 Styresaker 2020 og 2021 – vurdering

Randi Søggen introduserte saken og gikk kort gjennom sakskartet for styrets møter i 2020. Pandemien og styresakene som fulgte i kjølvannet av den preget styreåret 2020. Tiltakspakker, ekstraordinære bevilgninger og hasteutlysninger var på dagsorden på de tre ekstraordinære møtene. Ny strategi for Forskningsrådet og ansettelse av ny administrerende direktør var også viktige saker i 2020. Foreløpig sakskart for 2021 ble kort presentert. I 2021 vil særlig Forskningsrådets innspill til ny langtidsplan være en sentral sak for styret.

Styret diskuterte arbeidet i styret i 2020 og planene for 2021. Styret var godt fornøyd med møtene og arbeidet i 2020. Styret fant at sakskartet for 2020 hadde vært balansert og bra. Det var litt lite rom for mer åpne strategiske diskusjoner i 2020, noe styret ønsker å endre gjennom diskusjoner knyttet til innspill til langtidsplan i 2021. For 2021 ønsker styret mer interaksjon med porteføljestyrene enn det som kommer fram i foreløpig sakskart. Det ble også etterlyst en oppdatert sak om arbeidsmiljøet i løpet av våren 2021.

Vedtak: *Evalueringen av sakskartet i 2020 samt vurdering av sakskartet i 2021 følges opp i henhold til styrets diskusjon.*

Sak S 11/21 Eventuelt**Sak S 12/21 Vedtaksprotokoll godkjennes****Sak S 13/21 Oppsummering**